

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 426/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., B., zastúpeného obchodnou spoločnosťou BLAŽO & DOHŇANSKÝ, s. r. o., advokátka kancelária, Vajnorská 53, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 15 C 169/2010-198 z 19. septembra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 590/2012-229 z 18. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2014 doručená sťažnosť M. H., B. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 169/2010-198 z 19. septembra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 590/2012-229 z 18. novembra 2013.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že 26. marca 2010 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa (t. j. navrhovateľa), ktorým sa od svojho zamestnávateľa – obchodnej spoločnosti R. A. V. – E., B. (ďalej len „odporca“), domáhal zaplatenia sumy 5 199,46 € s príslušenstvom ako náhrady ďalšej škody na zdraví z titulu pracovnoprávnej zodpovednosti po dopravnej nehode, ku ktorej došlo v čase, keď si plnil pracovné povinnosti, pričom túto nezavinil. Sťažovateľom uplatňovaná suma predstavovala rozdiel medzi škodou na zdraví, ktorú mu už odporca vyplatil, a škodou, ktorá bola zistená v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 C 154/2003, v ktorom sa domáhal náhrady *„mimoriadneho odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia“*.

Okresný súd rozsudkom č. k. 15 C 169/2010-198 z 19. septembra 2012 konanie v časti návrhu na zaplatenie sumy 1 399,46 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10. decembra 2008 do zaplatenia zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia návrhu navrhovateľom a návrh vo zvyšnej časti na zaplatenie sumy 3 800 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10. decembra 2008 do zaplatenia zamietol, keď po tom, ako odporca *„vzniesol námietku premlčania celého nároku uplatneného navrhovateľom“*, dospel k názoru, že *„tento nárok (právo) na náhradu škody na zdraví... je vzhľadom na uplynutie subjektívnej 2-ročnej premlčacej lehoty premlčaný“*, vzhľadom na to, že z pripojených znaleckých posudkov vyplýva, že *„zdravotný stav navrhovateľa po pracovnom úraze do dňa 20. 3. 2000 bol preukázateľne ustálený v rozpätí rokov 2001 až 2006“*.

Proti časti rozsudku týkajúcej sa zamietnutia návrhu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že *„pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o škode treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o škode (nestačí len možnosť dozvedieť sa o nej) a len vtedy začne plynúť subjektívna premlčacia doba“*. Podľa jeho

názoru „premlčacia doba začne plynúť až momentom, kedy sa po ustálení zdravotného stavu poškodený skutočne dozvie o výške a rozsahu svojej škody na zdraví“.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 590/2012-229 z 18. novembra 2013 rozsudok okresného súdu „v napadnutej zamietajúcej časti“ potvrdil.

Sťažovateľ v predloženej sťažnosti opätovne argumentuje tým, že všeobecné súdy nesprávne právne posúdili skutočnosť rozhodnú pre uplatnenie nároku na náhradu škody, a tým aj uplynutie 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čím porušili jeho základné práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tvrdí, že *«nemohlo sa sťažovateľovi premlčať právo na náhradu škody, o ktorom nemal vedomosť, pričom sa o toto svoje právo „staral“ a do jeho uplatnenia vo vyššom rozsahu, o ktorom skôr nevedel, sa pravidelne o svoje právo „staral“ spôsobom, že vždy po vyhotovení posudku lekára si z neho vyplývajúce odškodnenie uplatnil, resp. mu bola uhradené Sociálnou poisťovňou»*.

Sťažovateľ uviedol, že všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali aj z nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 305/08-12 z 24. septembra 2008, avšak s poukazom na ďalšiu judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa práva na spravodlivý súdny proces, ktorú v sťažnosti konkrétne cituje, je toho názoru, že *„oba súdy v danej veci... ignorovali zákonnú premlčaciu lehotu a arbitrárne zavádzajú novú zákonom nepredpokladanú, navyiac objektívnu premlčaciu lehotu, ktorú zákon nepredpokladá, odôvodňujúc uvedené právnou istotou a potrebou starostlivosti poškodeného o svoje práva“*.

Na základe uvedeného v petite žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 169/2010-198 z 19. septembra 2012 a rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 590/2012-229 z 18. novembra 2013 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal finančné

zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Preskúmaniu rozsudku okresného súdu č. k. 15 C 169/2010-198 z 19. septembra 2012 v časti, ktorou zamietol návrh sťažovateľa v časti o zaplatenie sumy 3 800 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 10. decembra 2008 do zaplatenia, vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu označených práv ústavným súdom bráni princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí požiadať o ochranu tohto práva ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol vo vzťahu k okresnému súdu krajský súd, ktorý na základe odvolania sťažovateľa rozsudok okresného súdu „v *napadnutej zamietajúcej časti*“ potvrdil. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti, pričom zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno v žiadnom prípade odpustiť (napr. III. ÚS 74/07).

Ústavný súd zistil, že napadnutý rozsudok okresného súdu v časti, ktorou zastavil konanie v časti návrhu o zaplatenie sumy 1 399,46 € s 5 % úrokom z omeškania ročne

od 10. decembra 2008 do zaplattenia, nadobudol právoplatnosť 12. novembra 2012. Táto skutočnosť v spojení s tým, že petit nezodpovedá odôvodneniu sťažnosti (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), viedla ústavný súd k záveru o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania a nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

3. Pokiaľ ide o námietku porušenia označených práv sťažovateľa rozsudkom rozhodnutím krajského súdu č. k. 6 Co 590/2012-229 z 18. novembra 2013, ústavný súd konštatuje, že tento *v podstate totožné argumenty týkajúce sa posudzovania plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka* uplatnil už v odvolacom konaní (a aj v konaní pred súdom prvého stupňa).

Keďže sťažovateľovi je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, nepovažoval túto za potrebné v danom prípade duplicitne citovať.

Na doplnenie ústavný súd však pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyslovil, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve

na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESĽP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je založená výhradne na neúspechu sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi, s ktorých právnymi závermi nesúhlasí, a ako taká je zjavne neopodstatnená.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Účelom premlčania je pobádať oprávnený subjekt k tomu, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v ustanovených lehotách na príslušných orgánoch a aby tak neodďaľoval požiadavku splnenia od povinného subjektu...

Pri právach na náhradu škody podľa § 106 Obč. zák. sa ustanovuje jednak subjektívna premlčacia doba, ktorá plynie odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, a objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá plynie odo dňa, keď došlo ku škodnej udalosti. Objektívna premlčacia doba je tri roky, pri škode spôsobenej úmyselne desať rokov; pre škodu spôsobenú na zdraví nie je objektívna premlčacia doba vôbec ustanovená. Pri škodách na zdraví sa upúšťa od ustanovenia objektívnej premlčacej doby vzhľadom na to, že tieto škody sa časovo prejavia

až po mnohých rokoch, takže ustanovenie objektívnej premlčacej doby by bolo voči poškodenému neodôvodnenou tvrdosťou...

Konštatovanie súdu prvého stupňa v dôvodoch jeho rozhodnutia, že od uvedenej doby, t.j. najneskôr od roku 2006 začala plynúť dvojročná premlčacia lehota na vykonanie práva, nakoľko navrhovateľ mal vedomosť o vzniku škody i o skutočnosti, kto za túto škodu zodpovedá treba aj podľa názoru odvolacieho súdu považovať za správne. Vzhľadom na to, že navrhovateľ podal návrh na súde prvého stupňa až dňa 26. 3. 2010, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby, pričom odporca vzniesol námietku premlčania, súd prvého stupňa k tejto námietke správne prihliadol a návrh ako nedôvodný v tejto časti správne zamietol. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia správne zdôvodnil plynutie premlčacích lehôt, keď plynutie premlčacej lehoty nemohlo byť spochybnené ani v odvolacom konaní pri ustálení zdravotného stavu navrhovateľa. Počítanie plynutia premlčacej doby od 22.8.2008, kedy boli vypracované znalecké posudky Š. a znaleckou organizáciou Centrom duševného zdravia, s. r. o. odvolací súd považoval za nedôvodné, keď súd prvého stupňa správne ustálil dobu plynutia premlčacej lehoty na rozpätie rokov 2001 - 2006. Odvolací súd zdôrazňuje, že znalec Š. vo svojej výpovedi pred odvolacím súdom uviedol, že všetky zranenia a komplikácie boli zrejmé už v čase, kedy boli vypracované lekárske posudky M., V. a . L., pričom zdravotný stav navrhovateľa bol ustálený koncom roka 2004, pričom svoje zmenené bodové ohodnotenie odôvodnil tým, že vedel, že zdravotný stav sa bude zhoršovať. Taktiež znalec S. uviedol, že zdravotný stav navrhovateľa bol daný v roku 2005 a psychický stav navrhovateľa v čase vypracovania jeho znaleckého posudku nebol zmenený v porovnaní s jeho psychickým stavom v čase, keď bol vypracovaný znalecký posudok V. ...

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd má za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je tak vecne správne a súd prvého stupňa posúdil vec správne aj po právnej stránke. “

Ústavný súd vychádzajúc zo sťažnostných námietok sťažovateľa preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že v rámci posúdenia zisteného a ustáleného skutkového stavu krajský súd na základe konkrétnych faktov zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoje právne závery, ktorými sa stotožnil

s právnymi závermi súdu prvého stupňa. Jeho závery v napadnutom rozhodnutí možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné, opierajúce sa o konkrétne skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania. Vzhľadom na konkrétne okolnosti nemožno výklad a interpretáciu na vec sa vzťahujúcich zákonov, ktorú krajský súd v danom prípade zvolil, považovať za arbitrárnu, teda zásadným spôsobom popierajúcu znenie právnych noriem aplikovateľných v danej veci. Ústavný súd sa preto nedomnieva, že by závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné so sťažovateľom označenými článkami ústavy a dohovoru, teda že by z jeho strany nebola sťažovateľovi poskytnutá súdna ochrana ústavne konformným spôsobom. Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014